Prima instanţă: Judecătoria Bălți, sediul central (judecător Svetlana Ghercavii)
Dosarul nr.2r-404/24 (nr.2-24103430-03-2r-03122024)

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

05 mai 2025 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ
Instanţa compusă din:
Preşedintele completului Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș și Ivan Parii

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de SA „FEE-Nord” Bălți împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 noiembrie 2024, prin care a fost încetat procesul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FEE-Nord” Bălți către Grăjdianu Viorel privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței:

La data de 13 septembrie 2024, SA „FEE-Nord” Bălți a înregistrat cerere de chemare în judecată împotriva lui Grăjdianu Viorel cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii se menționează că, prin încheierea executorului judecătoresc din 25.10 2021 s-a dispus încasarea de la SA „FEE-Nord” în beneficiul lui Grăjdianu Viorel penalitate/dobândă de întârziere în sumă de 73 022,11 lei.

Reține faptul că, potrivit ordinelor de plată nr. 11195 din 02 noiembrie 2021 SA „FEE-Nord” a transferat pe contul executorului judecătoresc Borș Aurelia suma de 73 022,11 lei. Prin ordinul de plată nr. 2074 din 03 noiembrie 2021, executorul judecătoresc Borș Aurelia a transferat pe contul beneficiarului Grăjdianu Viorel suma de 73 022,11 lei.

Indică faptul că, prin încheierea Judecătoriei Bălți din 05 august 2022, s-a dispus anularea încheierii executorului judecătoresc Borș Aurelia din 25.10.2021 nr. 164-961/2021 privind calcularea dobânzii, penalității și altor sume din întârzierea executării, încheierea devenită irevocabilă prin Decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022. Prin încheierea executorului judecătoresc Priseajnaia Alla nr. 164-961/2021 din 04.05.2023, s-a dispus încasarea de la debitorul SA „FEE-Nord” în beneficiul lui Grăjdianu Viorel penalitatea de întârziere în sumă de 56 231,26 lei.

Invocă faptul că, prin scrisoarea executorului judecătoresc Priseajnaia Alla din 04.05.2023, nr. 496, Grăjdianu Viorel a fost informat despre supraplata penalității ce constituie suma de 16 790,85 lei cu propunerea de a o restitui în beneficiul SA „FEE-Nord”. Ulterior, prin tranzacția de compensare a creanțelor nr.174 din 13.06.2023,

Grăjdianu Viorel a restituit supraplata penalității în sumă de 16 790,85 lei rămânînd de restituit suma de 56 231,26 lei. Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 25 martie 2024 s-a dispus anularea încheierii executorului judecătoresc Priseajnaia Alla din 04.05.2023 privind calcularea dobânzii, penalității și altor sume rezultate din încheierea menținută prin Decizia irevocabilă a Curții de Apel Bălți din 17 iulie 2024.

Reține că, prin somația de plată nr. 668 din 18.07.2024, SA „FEE-Nord" referindu-se la Decizia irevocabilă a Curții de Apel Bălți din 17 iulie 2024, prin care s-a respins recursul declarat de către Grăjdianu Viorel și menținută încheierea Judecătoriei Bălți din 25.05.2024 la cererea înaintată de SA „FEE-Nord" către executorul judecătoresc Priseajnaia Alla și Grăjdianu Viorel privind contestarea încheierii executorului judecătoresc din 04.05.2023 cu privire la calcularea dobânzii, penalității și altor sume rezultate din încheierea executării s-a solicitat de la Grăjdianu Viorel rambursarea mijloacelor bănești către SA „FEE-Nord" în sumă de 56 231,26 lei iar potrivit răspunsului la somația respectivă, Grăjdianu Viorel a refuzat restituirea sumei solicitate de către SA „FEE-Nord" invocând faptul că mijloacele financiare menționate au parvenit de la contul executorului judecătoresc, urmare a cărui fapt careva obligații față de SA „FEE-Nord" nu are.

Mai reține că, prin răspunsul nr. 294 din 30.08.2024, executorul judecătoresc Priseajnaia Alla a confirmat faptul că suma calculată prin încheierea din 25.10.2021 care a constituit 73 022,11 lei a fost transferată creditorului Grăjdianu Viorel la data de 03.11.2021 conform ordinului de plată nr. 2074 din 2021.

Solicită SA „FEE-Nord" Bălți încasarea de la Grăjdianu Viorel în beneficiul SA „FEE-Nord" Bălți a sumei de 56 231,26 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2 236,90 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 noiembrie 2024 s-a încetat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „FEE-Nord" Bălți împotriva lui Grăjdianu Viorel privind restituirea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 26 noiembrie 2024 SA „FEE-Nord" Bălți a înregistrat recurs, solicitând casarea integrală a încheierii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat faptul că, încheierea Judecătoriei Bălţi din 21.11.2024 poartă un caracter ilegal, aceasta fiind un act judecătoresc cu caracter arbitrar şi, totodată, bazat în mod determinant pe interpretarea legii contrară jurisprudenţei uniforme a Curţii Supreme de Justiţie. Ca temei pentru declararea recursului, Societatea recurentă invocă art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, şi anume: interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenţei uniforme a Curţii Supreme de Justiţie (art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM).

Consideră că încheierea din 21.11.2024 de încetare a procesului se bazează pe prevederile art. 158 alin.(2) CE şi 265 lit.a) CPC, sub aspectul că cererea depusă în judecată de către S.A. „FEE-Nord" împotriva lui Grăjdianu Viorel privind încasarea sumei şi compensarea cheltuielilor de judecată nu urmează a fi judecată în procedură civilă, ceea ce contravine în mod determinant Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanţelor judecătoreşti nr.18 din 31.05.2004 şi anume pct.3 - reieşind din principiul disponibilităţii, creditorul este în drept de a alege adresarea cu cerere de eliberare a ordonanţei judecătoreşti sau înaintarea acţiunii în procedura contencioasă. Procedura în ordonanţă nu este o cale prealabilă obligatorie şi nefolosirea procedurii în ordonanţă de către creditor nu are efecte juridice care ar îngrădi accesul la înaintarea acţiunii în instanţa de judecată. Instanţa nu este în drept să refuze primirea cererii în procedura contencioasă, dacă creditorul nu s-a adresat în procedura în ordonanţă.

Menționează că, nu există nici o hotărâre anulată ori, a fost anulată încheierea executorului judecătoresc emisă în baza art. 24 CE, iar prima instanţă contrar normelor a considerat echivalentă o hotărâre cu un act al executorului judecătoresc, or, CPC în art. 14 defineşte hotărârea ca fiind „dispoziţia primei instanţe prin care se soluţionează fondul cauzei", iar potrivit art. 10 alin.(3) Cod de Executare, executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu" și nu hotărâre.

Reține faptul că, prin încheierea din 21.11.2024 instanţa de judecată a admis încălcarea gravă şi abuzivă a principiilor generale ale dreptului procedural, au fost încălcate următoarele principii: accesul liber la justiţie, contradictorialitatea şi egalitatea părţilor în drepturile procedural și competenţa generală a instanţelor judecătoreşti.

Recurentul solicită, admiterea cererii de recurs cu casarea încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul central din 21.11.2024 restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

La data de 09 ianuarie 2025 avocatul Malai Vitalie în interesele intimatului Grăjdianu Viorel a înregistrat referința asupra recursului care a invocat faptul că, argumentul recurentului precum că nu sunt aplicabile regulele unei hotărâri de judecată irevocabile și se lasă la discreția acestuia ce procedură urmează să aleagă nu este pertinent. Practica judiciară invocată și anume Hotărârea Plenului CSJ nr. 10 din 16.12.2013 arbitrar doar de recurent este interpretată precum că ea se referă doar la cazurile de anulare a unei hotărâri judecătorești nu și la anularea unei încheieri a executorului judecătoresc.

Menționează intimatul că, nu este relevantă nici practica invocată de către recurent cu privire la Hotărârea Plenului CSJ nr. 2 din 27.03.2006, dat fiind faptul că aceasta se interpretează și se aplică de recurent prin prisma cazurilor de legalizare a construcțiilor neautorizate, care la caz nu este aplicabilă.

Solicită respingerea cererii de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central din 21.11.2024 ca fiind inadmisibilă.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră recursul pasibil admiterii, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost emisă la 21 noiembrie 2024 (f.d.51-52), expediată către recurent la data de 22 noiembrie 2024 (f.d.53), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 26 noiembrie 2024 (f.d.56-58).

În atare ordine de idei, Colegiul civil constată că recursul a fost declarat în termenul legal, adică, în 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Potrivit cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform prevederilor art. 27 alin.1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit prevederilor art.158 alin.(2) Cod de Executare, dacă instanța de judecată care a rejudecat cauza nu a soluționat întoarcerea executării hotărârii anulate, pârâtul este în drept, în termenele de prescripție, să înainteze în această instanță o cerere de întoarcere a executării în procedură în ordonanță, fără respectarea procedurii prealabile.

Conform prevederilor art.265 lit. a) CPC, instanţa judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care: cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Probatoriul cauzei denotă faptul că, la data de 13 septembrie 2024, SA ,,FEE-Nord” Bălți a înregistrat cerere de chemare în judecată împotriva lui Grăjdianu Viorel cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.2-3)

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 noiembrie 2024 s-a încetat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA ,,FEE-Nord” Bălți împotriva lui Grăjdianu Viorel privind restituirea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.51-52)

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 26 noiembrie 2024 SA ,,FEE-Nord” Bălți a înregistrat recurs, solicitând casarea integrală a încheierii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare problema soluționată prin încheierea casată. (f.d.56-58)

Judecând cauza în ordine de recurs, Colegiul civil a constatat că, instanţa de fond în mod eronat, a ajuns la concluzia de a înceta procesul civil la cererea de chemare în judecată declarată de către SA,,FEE-Nord”, în temeiul prevederilor art. 265 lit. a) CPC făcând referire la faptul că cererea declarată nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

La acest aspect, Colegiul va nota faptul că, încheierea executorului judecătoresc Priseajnaia Alla din 04.05.2023 prin care s-a dispus încasarea penalității de întârziere în

sumă de 56 231,26 lei, a fost anulată prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central nr. 25-20/2024 din 25.03.2024, care a fost menținută prin Decizia Curții de Apel Bălți nr. 25r-64/2024 din 17.07.2024.

Astfel, în încheierea contestată instanța de fond s-a referit la faptul că, nu ar fi îndreptățită să purceadă la emiterea soluției pe fondul cauzei, în timp ce aceasta vizează întoarcerea executării în procedură de ordonanță, dispunând încetarea procesului pe motiv că cererera nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Colegiul consideră această soluție eronată, or reclamantul poate alege procedura de adresare în instanța de judecată în anumite condiții prevăzute de lege. Acest drept poate fi reglementat de diverse norme procesuale, în funcție de natura cauzei. În general, reclamantul poate să aleagă între diferite proceduri, în funcție de tipul cererii sau de circumstanțele cauzei.

Prin urmare, deși instanța a considerat că se aplică procedura în ordonanțată, reclamantul are dreptul să aleagă procedura pentru soluționarea prezentului litigiu. Or, o particularitate a acestei proceduri simplificate este că procedura în ordonanță este una alternativă, ceea ce înseamnă că dreptul de a soluționa problema privind adresarea în procedură în ordonanță sau în procedura acțiunii civile îi aparține exclusiv creditorului ca persoană interesată în realizarea dreptului său subiectiv.

Colegiul notează că încetarea procesului pe temeiul invocat în încheierea recurată - cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă, presupune nerespectarea de către reclamant a normelor de competență generală. Competența generală este acea instituție juridică ce îndeplinește funcția de delimitare a cauzelor ce urmează a fi examinate și soluționate de către instanța de judecată sau de alte organe. Astfel, cererea nu poate fi judecată în procedura civilă, doar în situația în care aceasta ține de competența unui alt organ.

În speță însă, reclamantul a respectat normele de competență generală. În acest sens, având în vedere că reclamantul este în drept de a alege procedura de soluționare a cererii depuse și că instanța incorect a ajuns la concluzia de a înceta procesul, este necesar ca cauza să fie remisă la rejudecare în instanța de fond, la etapa primirii cererii pe rol, unde se va asigura respectarea drepturilor părților implicate și se va da posibilitatea reclamantului de a obține o soluție corectă și justă.

În contextul celor invocate şi ținând cont de faptul că încheierea contestată a fost emisă cu încălcări de procedură aceasta urmează a fi casată or, menținerea, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, precum şi îngrădirea accesului la justiţie.

Altfel spus, art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie şi egalitatea armelor.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părţi să se menţină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei

părţi în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum şi de a le discuta.

În atare ordine de idei, instanța de recurs reține că odată ce legiuitorul a indicat ordinea și modalitatea emiterii încheierilor privind încetarea procesului, respectiv se atestă incontestabil inaplicabilitatea prevederilor art.265 lit. a) CPC, fapt care a dus la lezarea drepturilor recurentului la un proces echitabil.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una eronată și neântemeiată.

Conform prevederilor art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar în alin.(2) se indică că nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

În acest context, Colegiul judiciar amintește că art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile şi obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Așadar, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, pornind de la circumstanțele menționate supra și pentru a nu admite încălcarea dreptului la un proces echitabil, şi pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art.6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, art.20 din Constituția Republicii Moldova şi art.5 din CPC, relevat şi în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează necesitatea admiterii recursului declarat de SA„FEE-Nord”, şi de a casa încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 noiembrie 2024, cauza urmând a fi remisă spre rejudecare instanței de fond, în același complet de judecată, la etapa primirii pe rol a cererii de chemare în judecată.

În conformitate art.427 lit.b), 428 CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curții de Apel Bălţi,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de SA „FEE-Nord”.

Se casează încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21 noiembrie 2024, prin care a fost încetat procesul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „FEE-Nord” Bălți către Grăjdianu Viorel privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată la etapa primirii acțiunii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
Judecător: Elena Grumeza

Judecători: Natalia Costaș

Ivan Parii